

306.095 97
NG-T
2006

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HOÁ

GS.TS. NGÔ ĐỨC THỊNH

VĂN HOÁ
VĂN HOÁ TỘC NGƯỜI
VÀ VĂN HOÁ VIỆT NAM

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

VV-D2/8640

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI
Hà Nội - 2006

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	13
Phần thứ nhất	
MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG	
PHÁP NGHIÊN CỨU VĂN HOÁ	17
▪ Các dạng thức văn hoá ở Việt Nam	19
▪ Về khái niệm “không gian văn hoá”	36
▪ Từ khái niệm Folklore đến đối tượng nghiên cứu của Folklore học	45
▪ Folklore đô thị	63
▪ Thế giới quan bản địa	71
▪ Văn hoá phi vật thể	91
▪ Sinh thái tộc người và vấn đề phát triển xã hội	101
▪ Giao tiếp văn hoá là động lực đổi mới “cái truyền thống”	111
▪ Bài học lịch sử về giao lưu văn hóa	123
▪ Sự thâm nhập và xuất hiện cái mới trong văn hoá các dân tộc	129
▪ Cái chung và cái riêng của văn hoá trong phát triển	141
▪ Tiếp cận hệ thống trong nghiên cứu văn hoá dân gian	148
▪ Loại hình học và một số nguyên tắc phân loại loại hình các hiện tượng văn hoá	160
▪ Một số phương pháp nghiên cứu các hiện vật văn hoá truyền thống	171

- Sử dụng bản đồ trong nghiên cứu Folklore 185
- Một số quan điểm phương pháp luận đối với việc nghiên cứu vai trò của văn hoá trong phát triển xã hội. 201
- Bốn luận điểm phương pháp luận trong nghiên cứu Thăng Long - Hà Nội. 212

Phần thứ hai

VỀ TỘC NGƯỜI VÀ VĂN HOÁ TỘC NGƯỜI 221

- Văn hoá tộc người 223
- Tổng quan về tộc người Tày, Nùng 236
- Máy ghi chép về ngôi nhà cổ truyền của người Nùng Phàn Xình 270
- Một thể kỷ nghiên cứu dân tộc Mường 278
- Người Mường, môi trường tự nhiên, xã hội và văn hoá 284
- Hệ sinh thái - tộc người Thái ở Tây Bắc 305
- Âm thực truyền thống của người Thái, Tày 327
- Máy ghi chép thực địa về người Thu Lao 348
- Văn hoá Pa Dí ở Mường Khương (Lào Cai) 361
- Phác hoạ về người Mảng 374
- Quá trình tan rã gia đình lớn của người Mảng 382
- Bàn Hồ trong Folklore dân tộc Dao 397
- Về mối quan hệ tộc người của các nhóm Bru – Vân Kiều ở Bình-Trị-Thiên 403
- Máy đặc điểm cơ bản của Folklore Êđê 417
- Bảo tồn và phát huy văn hoá truyền thống của các tộc người ở Tây Nguyên 427
- Buôn làng, luật tục và vấn đề quản lý cộng đồng của các tộc người ở Tây Nguyên hiện nay 440

- Một số đặc trưng trang phục Tây Nguyên 461
- Định hướng sản xuất và phân công lao động trong các dân tộc tại chỗ ở Tây Nguyên 466
- Người Khơme Nam Bộ 482
- Thực trạng và sự biến đổi văn hoá các tộc người thiểu số — 495
- Văn hoá dân gian và du lịch dân tộc miền núi 522
- Đàn đá trong hệ thống nhạc khí gõ của các tộc người nam Đông Dương 529
- Nguồn gốc và lịch sử tộc người các dân tộc ở Việt Nam và Đông Nam Á 545

Phần thứ ba

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ VĂN HOÁ VIỆT NAM 599

- Văn hoá tộc người và văn hoá Việt Nam 601
- Vai trò của văn hoá dân gian trong đời sống xã hội Việt Nam 617
- Văn hoá vùng và phân vùng văn hoá ở Việt Nam 648
- Một số sắc thái riêng về nếp nghĩ, nếp sống và tâm lý của cư dân ở đồng bằng Bắc Bộ và Nam Bộ 679
- Folklore cư dân ven biển 692
- Truyền thống ăn uống Việt Nam với dưỡng sinh và trị bệnh 734
- Trang phục, bản sắc văn hoá dân tộc 745
- Sắc thái y phục cổ truyền ở Huế 768
- Cảm nhận về văn hoá Xứ Huế 775
- Quả bầu trong văn hoá truyền thống Việt Nam và Đông Nam Á 784
- Bản sắc văn hoá : Từ thần thoại tới truyện tranh và phim hoạt hình ở Việt Nam 805

- Từ hiện tượng đổi mới ở nông thôn, suy nghĩ về văn hoá gia đình, gia phong 815
- Văn hoá dân gian về nhà Trần trên đất Nam Hà 820
- Truyền thống văn hoá địa phương trong sự phát triển xã hội 827
- Dòng họ trong đời sống xã hội hiện nay 833
- Đa dạng văn hoá và sự phát triển xã hội 838
- Một cách tiếp cận về lịch sử văn hoá Việt Nam 850

Phần thứ ba

MỘT SỐ VĂN BẢN VỀ VĂN HOÁ VIỆT NAM

- Văn hoá tộc người và văn hoá Việt Nam 601
- Vai trò của văn hoá dân gian trong đời sống xã hội Việt Nam 617
- Văn hoá vùng và phân vùng văn hoá ở Việt Nam 648
- Một số sắc thái riêng về nếp nghĩ, nếp sống và tâm lý của cư dân ở đồng bằng Bắc Bộ và Nam Bộ 679
- Folklore cư dân ven biển 692
- Truyền thống ăn uống Việt Nam với dưỡng sinh và trị bệnh 734
- Trang phục, bản sắc văn hoá dân tộc 742
- Sắc thái ý thức cổ truyền ở Huế 762
- Giáo dục về văn hoá Xứ Huế 772
- Quá trình trong văn hoá truyền thống Việt Nam và Đông Nam Á 784
- Bản sắc văn hoá : Từ thần thoại tới truyền thống và phẩm loại hình ở Việt Nam 802